

«Қазақ ұлттық спорт университеті» ЖШС

«БЕКІТЕМІН»

**ғылым және инновациялар
жөніндегі проректоры**

Нефтисов А.В.

2025 ж.

«Спорт ғылымындағы зерттеулер. Sport Science Research»

ғылыми журналының

РЕДАКЦИЯЛЫҚ САЯСАТЫ

Астана, 2026 ж.

Терминдер мен анықтамалар

Creative Commons Attribution License (CC BY-NC-ND)	авторлықты міндетті түрде көрсете отырып, бірақ коммерциялық пайдалануға және туынды туындыларды жасауға рұқсатсыз басылымды еркін таратуға мүмкіндік беретін ашық лицензия.
Автор	тұжырымдамаға, ғылыми мақаланы зерттеуге және дайындауға елеулі үлес қосқан және оның мазмұнына жауапты адам (немесе адамдар тобы).
Автор корреспондент	рецензиялаудың, жариялаудың және одан кейінгі барлық кезеңдерінде журналдың редакциясымен хат алмасуға жауапты ғылыми мақала авторларының бірі
Бас редактор	басылым стратегиясына, жарияланатын материалдардың сапасына және этикалық стандарттардың сақталуына жауап беретін журналдың редакциялық алқасының жетекшісі.
Журнал	ғылымды дамытуға және білімді таратуға бағытталған рецензияланатын мақалаларды, шолуларды және өзге де материалдарды жариялайтын мерзімді ғылыми басылым.
Ғылыми жарияланымдар этикасы комитеті (Committee on Publication Ethics (COPE))	ғылыми жарияланымдарда этикалық нормаларды сақтау бойынша стандарттар мен ұсынымдар әзірлейтін халықаралық ұйым.
Ғылыми мақала	академиялық стандарттарға сәйкес жасалған түпнұсқа зерттеу нәтижелерін, әдебиеттерге шолуды немесе практикалық жағдайды қамтитын жазбаша жұмыс.
Плагиат	авторлық пен дереккөзді дұрыс көрсетпей, басқа адамдардың идеяларын, мәтінін немесе зерттеу нәтижелерін тағайындау.
Редакциялық алқа (Редакция)	ғылыми сапаға, сараптамалық бағалауға және журналда жариялау процесін ұйымдастыруға жауапты мамандар ұжымы.
Рецензент	қолжазбаның ғылыми деңгейін, әдіснамалық дұрыстығын және өзіндік ерекшелігін оны жариялау туралы ұсыныс жасау мақсатында бағалайтын сарапшы.
Шолу	қолжазбаның ғылыми сапасын, шынайылығын және журнал тақырыбына сәйкестігін қамтамасыз ету үшін оны тәуелсіз мамандардың сараптамалық бағалау процесі.
Қолжазба	автор редакцияға қарау және жариялау үшін ұсынған ғылыми мақаланың немесе басқа материалдың мәтіні.
Ғылыми жарияланымдар этикасы	ғылыми процеске қатысушылардың (авторлар, редакторлар, рецензенттер, баспагерлер) адалдығын, ашықтығы мен жауапкершілігін реттейтін қағидаттар жиынтығы.

1. Журналдың негізгі ақпараты, мақсаты және тақырыптық бағыттары

1.1 Ғылыми басылым журналы «спорт ғылымындағы зерттеулер. Sport Science Research» мерзімді ғылыми басылым болып табылады және 2024 жылдан бастап шығарылады. Журналдың құрылтайшысы және баспагері «Қазақ ұлттық спорт университеті» ЖШС (Астана қ., Қазақстан Республикасы). Журнал Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрлігінде есепке қойылды (30.12.2022 жылғы № KZ85VPY00062325 куәлік). Уәкілетті орган 22.09.2025 жылы қайта тіркеді (куәлік № KZ01VPY00129894) және 2024 жылғы 22 шілдедегі ISSN (Online) 2959-6343, 2024 жылғы 22 шілдедегі ISSN (Print) 2959-6335 бар.

1.2 Журналдың мақсаты - спорт, дене шынықтыру және онымен байланысты пәндер бойынша заманауи ғылыми зерттеулер мен аналитикалық шолуларды жариялау және тарату алаңы. Журнал спорттың физиологиясы мен биомеханикасын, спортшыларды оқыту мен даярлауды, спорттық медицина мен оңалтуды, спорт психологиясын, инновациялық технологияларды, бұқаралық спорт пен халықтың денсаулығын, спорттық педагогика мен спорттық менеджментті қамтитын көптеген тақырыптарды қамтуға бағытталған. Тақырыптық бағыттары: спорт ғылымдары (Sports Science), спорт педагогикасы.

1.3 Журналдың міндеттері:

- спорт, дене шынықтыру және сабақтас пәндер саласындағы ғылыми зерттеулер мен практикалық әзірлемелердің нәтижелерін жариялау және тарату;
- жас зерттеушілерді қолдау және инновациялық, пәнаралық және қолданбалы қызметті ынталандыру;
- қазақстандық және шетелдік ғалымдар, практиктер мен білім беру қоғамдастықтары арасында ғылыми диалог пен тәжірибе алмасуды дамыту;
- отандық және әлемдік спорт ғылымы арқылы негізгі жетістіктерді танымал ету, сондай-ақ озық технологиялар мен әдістемелерді практикаға енгізу;
- дене шынықтыру және спорт жүйесін жетілдіруге, денсаулықты нығайтуға және қоғамның өмір сүру сапасын арттыруға ықпал ететін өзекті бағыттарға назар аудару.

1.4 Журнал Академиялық адалдық қағидатын және жарияланған ғылыми мақалалардың журналдың мәлімделген мақсаты мен тақырыптық бағытына сәйкестігін ұстанады. Шетелдік авторлардың мақалалары, сондай-ақ журналдың әр санында ағылшын тіліндегі мақалалар болуы міндетті. Баспамен аффилиирленген авторлардың ғылыми мақалалары журналдың әр санындағы жарияланымдар санының 50% - дан аспайды.

1.5 Журналдың баспа форматы және сайттың ашық қол жетімділік принципі оқырмандар мен авторлардың аудиториясын кең қамтуға мүмкіндік береді. Сайттағы журнал мұрағаты 2024 жылдан бастап құрылады.

1.6 Мақалалар қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде жарияланады.

1.7 «Спорт ғылымындағы зерттеулер. Sport Science Research» журналында спорт, дене шынықтыру және соған байланысты пәндер туралы тақырыптардың ауқымын қамтитын зерттеулер мен шолулар жарияланады. Тақырыптық бағыттарға спорт ғылымдары мен спорттық педагогика кіреді:

- 1) Спорт физиологиясы және биомеханикасы
- 2) Спортшыларды оқыту және даярлау
- 3) Спорттық медицина және оңалту
- 4) Спорт психологиясы

- 5) Спорт және технологиялар
- 6) Бұқаралық спорт және халықтың денсаулығы
- 7) Спорттық педагогика
- 8) Спорттық менеджмент

1.8 «Спорт ғылымындағы зерттеулер. Sport Science Research» журналында спорт, дене шынықтыру және соған байланысты пәндер туралы тақырыптардың ауқымын қамтитын зерттеулер мен шолулар жарияланады. Тақырыптық бағыттарға спорт ғылымдары мен спорттық педагогика кіреді:

Зерттеу мақалалары - ғылыми логика мен жарамды әдістерге негізделген түпнұсқа эмпирикалық зерттеу. Зерттеу мақалаларына қойылатын талаптар зерттеу мәселесі мен мақсаттарын тұжырымдайтын кіріспенің болуын; деректерді жинау және талдау үшін қолданылатын әдістердің сипаттамасын; нәтижелерді ұсыну және оларды қолданыстағы зерттеулермен салыстыра отырып талқылауды; қорытындылар мен ықтимал практикалық және теориялық салдарларды тұжырымдауды; зерттеу жүргізудің этикалық нормаларын сақтауды (қатысушылардың ақпараттандырылған келісімі, биоэтикалық аспектілер) қамтиды.

Шолу мақалалары - таңдалған мәселелер бойынша бар ғылыми әдебиеттерді аналитикалық жалпылау. Шолу мақалаларына қойылатын талаптар әдебиеттердің кең тізімінің болуын (шетелдік дереккөздердің кемінде 30%); жүргізілген талдау нәтижелері бойынша өзіндік (авторлық) қорытындыларды міндетті түрде тұжырымдауды; Prisma (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses), Scoping Review сияқты шолуларды дайындаудың заманауи әдіснамалық тәсілдерін пайдалануды қамтиды Guidelines, сондай-ақ ғылыми жарияланымдарды жүйелеу мен талдаудың басқа халықаралық танылған стандарттары; дереккөздерді іздеу және таңдау стратегиясының, оларды талдау және түсіндіру әдістерінің ашық сипаттамасы.

Тәжірибеге бағытталған мақалалар мен кейстер - спорт, дене шынықтыру, медицина, педагогика және спорттық менеджмент саласында инновациялық технологияларды, әдістемелер мен басқару шешімдерін енгізу тәжірибесін жариялауға бағытталған. Тәжірибеге бағытталған жарияланымдарға қойылатын талаптар нақты тәжірибені, жобаны немесе істі сипаттауды қамтиды; тиімділік пен анықталған нәтижелерді талдау; тәжірибені кеңірек контексте қолдану мүмкіндіктерін талқылау; мамандар мен зерттеушілерге арналған ұсыныстар. «Спорт ғылымындағы зерттеулер журналында жарияланған барлық мақалалар. Sport Science Research» халықаралық IMRAD стандартына (Introduction, Methods, Results, and Discussion) сәйкес келуі тиіс, бұл ғылыми логиканы, ашықтықты және материалдарды қабылдаудың ыңғайлылығын қамтамасыз етеді.

1.9 Журналдың шығу жиілігі: жылына 4 рет (тоқсан сайын) шығарылады.

№ 1 шығарылым - 30 наурызға дейін

№ 2 шығарылым - 30 маусымға дейін

№ 3 шығарылым - 30 қыркүйекке дейін

№ 4 шығарылым - 30 желтоқсанға дейін

1.10 Ғылымометриялық және библиографиялық базаларда индекстеу. Редакциялық алқа журналдың сапасы мен рейтингін арттыру бойынша белсенді жұмыс жүргізуде. Журнал деректер базасында және репозиторийлерде индекстеледі:

Қазақстандық ғылыми дәйексөз индексі, CrossRef, Google Scholar, РИНЦ, Index Copernicus және т. б.

1.11 Барлық мақалаларға Crossref агенттігі арқылы журнал мазмұны мен онлайн сілтемелерін бірегей және тұрақты онлайн сәйкестендіру үшін DOI сандық нысан идентификаторы беріледі.

2. Редакцияның міндеттері

2.1 Журналдың бас редакторы редакция алқасының пікірін ескере отырып, жариялау туралы шешім қабылдауға дербес және дербес жауап береді. Жариялау туралы шешім әрқашан қарастырылып отырған жұмыстың сенімділігіне және оның ғылыми маңыздылығына негізделген. Бас редактор өз жұмысында авторлық құқыққа, заңдылыққа және плагиатқа қатысты өзекті заңды талаптарды ескере отырып, журналдың редакциялық саясатын басшылыққа алады.

2.2 Бас редактор редакция алқасының басқа мүшелерімен және рецензенттермен жариялау туралы шешім қабылдау кезінде кеңесуге құқылы.

2.3 Бас редактор қолжазбалардың академиялық мазмұнын нәсіліне, жынысына, жыныстық бағдарына, діни көзқарастарына, шығу тегіне, азаматтығына немесе авторлардың саяси қалауына қарамастан бағалауы керек.

2.4 Бас редактор, шығарушы редактор және журналдың редакциялық алқасы авторларды, рецензенттерді қоспағанда, қабылданған қолжазба туралы ақпаратты үшінші тұлғаларға қажетсіз ашпауға міндеттенеді.

2.5 Қарауға ұсынылған қолжазбалардан алынған жарияланбаған деректерді автордың жазбаша келісімінсіз жеке зерттеулерде пайдалануға болмайды. Рецензиялау кезінде алынған және ықтимал артықшылықтармен байланысты ақпарат немесе идеялар құпия сақталуы және жеке пайда алу мақсатында пайдаланылмауы тиіс.

2.6 Редакция бас редакторда сақталатын рецензенттер базасын жүргізеді

3. Авторлардың міндеттері

3.1 Авторлар тек түпнұсқа зерттеудің мұқият тексерілген сенімді нәтижелерін және олардың объективті талқылауын ұсынуы керек.

3.2 Авторлардан рецензиялау үшін қолжазбаға қатысты шикі деректер сұралуы мүмкін. Авторлар мұндай ақпаратқа ашық қол жеткізуге дайын болуы керек.

3.3 Авторлар редакцияға түпнұсқа жұмысты ұсынуы керек, егер басқа авторлардың мәлімдемелері және/ немесе жұмыстары қолданылса, дәйексөздерді тиісті түрде (қолданыстағы жалпы ережелерге сәйкес) рәсімдеп, нақты библиографиялық сілтемелерді көрсетуі керек.

3.4 Автор бір зерттеуді (немесе оның бір бөлігін) сипаттайтын қолжазбаны түпнұсқа басылым ретінде бірнеше журналға орналастырмауы керек. Бір уақытта бірнеше журналға бірдей қолжазбаларды ұсыну этиканы бұзу болып табылады.

3.5 Зерттеудің ниетін қалыптастыруға, оны әзірлеуге, нәтижелерді орындауға немесе түсіндіруге елеулі үлес қосқан тұлғалар ғана жарияланымның бірлескен авторлары бола алады.

3.6 Зерттеуге елеулі үлес қосқан барлық қатысушылар бірлескен авторлар құрамымен келісуі керек және барлық бірлескен авторлар басылымның соңғы нұсқасымен танысып, мақұлдауы керек.

4. Рецензенттердің міндеттері

4.1 Қолжазбаны қарауға біліктілігі жеткіліксіз немесе жұмысты тез орындауға уақыты жоқ кез келген таңдалған шолушы «Спорт ғылымындағы зерттеулер Sport Science Research» журналының шығарушы редакторына хабарлауы керек. және оны тиісті қолжазбаны қарау процесінен шығаруды сұрайды.

4.2 Шолу үшін алынған кез-келген қолжазба құпия құжат ретінде қарастырылуы керек. Бұл жұмысты редактордың өкілеттігі жоқ кез-келген адаммен ашуға және талқылауға болмайды.

4.3 Рецензент объективті баға беруге міндетті. Автордың жеке сынына жол берілмейді. Рецензенттер өз пікірлерін нақты және дәлелді түрде білдіруі керек.

4.4 Рецензенттер тақырыпқа сәйкес келетін және қолжазбаға библиографияға енгізілмеген маңызды жарияланған жұмыстарды анықтауы керек. Бұрын жарияланған және тақырыпқа сәйкес келетін кез-келген мәлімдемеде (бақылау, қорытынды немесе дәлел) қолжазбада тиісті библиографиялық сілтеме болуы керек. Рецензент сонымен қатар редактордың назарын қарастырылып отырған қолжазба мен рецензенттің ғылыми құзыреті саласындағы кез келген басқа жарияланған жұмыс арасындағы елеулі ұқсастықты немесе сәйкестікті анықтауға аударуы керек.

5. Авторлық құқықтар

5.1 Журналда жарияланған ғылыми мақалаларға авторлық құқық олардың авторларына тиесілі. «Спорт ғылымындағы зерттеулер. Sport Science Research» ғылыми журналында жариялау үшін мақала жіберу автордың (авторлық ұжымның) CrossRef агенттігінің жүйесінде ғылыми мақаланы тіркеуге келісім беретінін білдіреді.

5.2 Мақаладағы авторлықты көрсету әрбір қатысушының зерттеуге қосқан елеулі зияткерлік үлесі және бірлескен авторлар арасындағы келісімділік қағидаттарына негізделген. Барлық авторлар жұмыстың мазмұнына жауап береді, ал шамалы үлес қосқан адамдар «Алғыс» бөлімінде көрсетілуі керек. Авторлықты көрсеткен кезде сіз CRediT (Contribution Roles Taxonomy) пайдалануыңыз керек. Барлық авторлар өздерінің жеке салымдарымен танысып, талқылап, келіседі деп күтілуде. Авторлардың салым туралы мәлімдемесі мақаланың соңғы нұсқасымен бірге жарияланады және жұмысқа қосқан үлесін дәл көрсетуі керек.

5.3 Мақала бойынша сұрақтарға жауап беретін хат-хабар (Corresponding Author) үшін автор міндетті түрде көрсетіледі. Хат-хабар үшін автор барлық авторлардың қосқан үлесі туралы мәліметтердің дұрыстығына жауап береді.

6. Жариялау этикасы

6.1 «Спорт ғылымындағы зерттеулер. Sport Science Research» ғылыми жарияланымдардың халықаралық стандарттарын басшылыққа алатын, этика саясатын және тиісті ғылыми практика принциптерін қатаң ұстанатын рецензияланатын журнал. Журнал жариялау этикасы комитетінің журнал

редакторларына арналған ғылыми жариялау этикасы принциптері бойынша Нұсқаулықты ұстанады (Committee on Publication Ethics: cope, promoting integrity in scholarly research and its publication), онда келесі талаптар бар:

6.2 Авторлар үшін:

- Материал беру талаптары бойынша авторларға арналған нұсқауларды орындаңыз.

- Сапа экспериментті қайталауға мүмкіндік беретін жарияланған деректердің сапасы, түпнұсқалығы және толықтығы үшін толық жауапкершілікті қамтамасыз ету.

- Сілтеме жасалған ақпарат пен деректердің бастапқы көздерін дұрыс келтіргені және көрсеткені үшін жауапкершілікті қамтамасыз ету.

- Жауапкершілікті қамтамасыз ету жауапкершілігі бірлескен авторлар ретінде жұмысқа қосқан үлесті дәл көрсету.

- Автор корреспондент барлық авторлармен қарым-қатынас жасауға және олардың салым мәртебесі туралы хабардар болуына жауап береді.

- Авторлар жұмыстың түпнұсқа екеніне және заңсыз немесе кез келген меншік құқығын немесе авторлық құқықты бұзатын мазмұнның жоқтығына кепілдік береді.

- Барлық авторлар бұл жұмыс қазіргі уақытта басқа басылымдарда жариялауға бағытталмағанын растайды және егер ол осы журналда қабылданса, ол басқа басылымдарға жіберілмейтініне келіседі.

- Мақала барлық авторлар ұсынылған мақалаға байланысты қаржылық қақтығыстың тақырыбы болуы мүмкін барлық коммерциялық мүдделер, патенттік лицензиялар және т.б. ашылғанын растайды.

- Авторлар өз жұмыстарымен кез-келген нәрсені жасауға ерекше құқылы, бірақ олар түпнұсқа басылымға сілтеме жасауға міндетті.

- Өз қолжазбаларын жібере отырып, авторлар мақалалар Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 халықаралық лицензиясына сәйкес жарияланатындығымен келіседі.

6.3 Рецензенттер үшін:

- Шолу үшін алынған әрбір қолжазба құпия құжат ретінде қарастырылады. Рецензенттің ұсынылған қолжазбаның мазмұнын басқа жерлерде пайдалануға құқығы жоқ. Рецензент қолжазбаны бас редактордың рұқсатымен ғана үшінші тұлғаларға бере алады;

- Рецензент редакцияға жұмысты объективті бағалауды ұсынуы керек және қажет болған жағдайда ұсынылған жұмысты жақсарту нұсқаларын ұсынуы керек;

- Рецензент қолжазбаға шолу жасаудан бас тартуға міндетті, егер ол қолжазба тақырыбы бойынша сарапшы болмаса, редакцияға хабарлайды.

6.4 Редакторлар үшін:

Бас редактор мен редакциялық алқа мүшелері:

- Қолжазбалардың сапасына ерекше назар аудару, қолжазбалар бойынша рецензенттердің шешімдерімен келісу (немесе келіспеу) туралы әрқашан дәлелді шешіміңізді білдіру, журнал шығарылымдарының мазмұнын анықтау туралы шешім қабылдау;

- Авторлардың географиялық әртүрлілігін арттыру және әртүрлі ұйымдар мен елдердің сарапшыларын жариялауға шақыру;

- Редактор қолжазбаларды интеллектуалды мазмұны бойынша, нәсіліне, жынысына, жыныстық бағдарына, діни нанымдарына, этникалық тегіне қарай бөлмей бағалауы керек, авторлардың азаматтығы немесе саяси көзқарастары;
- Мүдделер қақтығысы болған жағдайда қолжазбаларды қарастырмау.

Бас редактор:

- Техникалық талаптарға сәйкестігі үшін бастапқы іріктеуден өткен әрбір қолжазба үшін рецензенттерді (тиісті саладағы ғалымдарды немесе мамандарды) тағайындайды;
- Құжат ағымдағы нөмірдің мазмұнын анықтайды, рецензенттердің пікірлері мен редакциялық алқамен қолжазбаны талқылау негізінде ұсынылған қолжазбаны жариялау туралы түпкілікті шешім қабылдайды.

Редакция:

- Редакция қолжазба авторларымен тікелей жұмыс істейді және авторларға зерттеу нәтижелерін жариялау қызметтерін ұсынатын агенттіктермен жұмыс істемейді.
- Редакция авторлардың, редакторлардың және рецензенттердің этикалық емес мінез-құлқы анықталған кезде қысқа мерзімде шешім қабылдауға міндетті. Авторлардың этикалық емес мінез-құлқына авторлар құрамын бұрмалау, жалған ғылыми мазмұнды жариялау, оны бұрмалау және ойдан шығару, дәйексөзді манипуляциялау, рұқсатсыз қарыз алу (плагиат) және қолжазбаны басқа журналдарға параллель беру жатады.

6.5 Егер қолжазбаны рецензиялау немесе оны басып шығаруға дайындау процесінде автордың (авторлардың) этикалық емес мінез-құлқы анықталса, редакция қолжазбаны одан әрі рецензиялаудан қайтарып алуға және автормен ынтымақтастықты тоқтатуға құқылы. Автордың қолжазбасы жарияланғаннан кейінгі этикалық емес мінез-құлқы жағдайында (параллельді жарияланымды анықтау, авторлық құқықты бұзу, плагиат және т. б. д.) редакция қолжазбаны журналдың веб-сайтынан және мұрағаттан, сондай-ақ ғылыми индекстеу дерекқорларынан кері қайтарып алу туралы шешім қабылдауға құқылы, басқа журналдарды (қолжазба сол кезеңде жарияланған) автордың (авторлардың) этикаға жат мінез-құлқы туралы хабардар етеді. Егер басылымға қатысты маңызды мәселелер (автордың этикалық емес мінез-құлқы, қателіктері және т.б.) анықталмаса, Редакция басылымның күшін жою (кері қайтарып алу) туралы негізсіз шешім қабылдамауға міндеттенеді.

6.6 Журнал рецензенттері мен редакторларының этикалық емес мінез-құлқына қолжазбаларды немесе олардың бөліктерін автордың (авторлардың) келісімінсіз басқа журналдарға жіберу, авторлық құқықты және редакциялық процестердің құпиялылық принципін бұзу, Бәсекелестік және ынтымақтастық сипатындағы мүдделерге байланысты қолжазбаларды қолдау немесе кедергі жасау немесе қолжазбамен байланысты авторлармен және ұйымдармен басқа өзара әрекеттесу мен қарым-қатынас жатады.

6.7 Рецензияланған қолжазбаларға немесе жарияланған мазмұнға қатысты шағымдар болған жағдайда, редакция тиісті жауап беруге міндеттенеді: алдымен қолжазба авторынан түсініктеме беру сұралады. Тергеу автордың қанағаттанарлықсыз жауабы болған жағдайда ғана жүргізіледі.

6.8 Жоғарыда аталмаған авторлардың, редакторлардың және рецензенттердің мінез-құлқының этикалық нормаларын бұзудың ықтимал жағдайлары жарияланым этикасы жөніндегі комитеттің (COPE) ұсынымдары негізінде шешілетін болады.

6.9 Редакция редакциялық алқа мен рецензенттерге қолжазбаларды өздерінің артықшылықтарын пайдаланбай журналда жариялауға мүмкіндік береді, егер олар осы авторлармен байланысы жоқ сыртқы рецензенттердің ұқсастығы мен қатаң сараптамалық бағалауынан өтсе.

6.10 Жарияланған қолжазбаларда қателер (формулалардағы, техникалық себептер бойынша көрсеткіштердегі қателер) анықталған жағдайда, түзетулер туралы ақпарат келесі нөмірлерде орналастырылуы мүмкін.

6.11 Мүдделер қақтығысы. Жауапты редактор, редакциялық алқа мүшелері және рецензенттер редакциялық алқа шешіміне қандай да бір түрде әсер етуі мүмкін ықтимал мүдделер қақтығысын ашуы керек. Редакция алқасының мүшелері, егер олар қолжазба авторының (авторларының) зерттеу нәтижелерімен байланысты қандай да бір бәсекелестік қатынастарда болса немесе басқа мүдделер қақтығысы болса, қолжазбаны қараудан бас тартуы тиіс.

6.12 Қолжазбаны журналға қарау үшін берген кезде автор(лар) зерттеуді қаржыландырудың барлық көздері қолжазбаның мазмұнында көрсетілгенін айтады; сондай-ақ ұсынылған қолжазбаға қатысты мүдделер қақтығысын тудыруы мүмкін қандай коммерциялық, қаржылық, жеке немесе кәсіби факторлар бар екенін көрсетеді. Автор өз қолжазбасын объективті бағалай алмайтын зерттеушілерді көрсете алады. Рецензент қолжазбамен байланысты кез келген автормен бәсекелестік, ынтымақтастық немесе басқа қарым-қатынастан туындайтын мүдделер қақтығысын тудыруы мүмкін қолжазбаларды қарастырмауы керек. Егер қолжазбаның мазмұнымен мүдделер қақтығысы болса, жауапты редактор бұл туралы Бас редакторға хабарлауы керек, содан кейін ол процесті басқа редакторға/шолушыға береді.

7. Жасанды интеллект (AI) саясаты

7.1 «Спорт ғылымындағы зерттеулер ғылыми журналы. Sport Science Research» ғылыми журналында Ғылыми зерттеулер мен басылымдарда генеративті AI (ChatGPT, Claude, Gemini және Copilot т.б.) құралдарын пайдаланумен байланысты мүмкіндіктер мен тәуекелдерді мойындайды.

7.2 Генеративті жасанды интеллект құралдарын мақала авторлары ретінде көрсету мүмкін емес. Авторлық ғылыми жұмыстың тұтастығы, өзіндік ерекшелігі мен сенімділігі үшін адамның жауапкершілігінің болуын болжайды, оны жасанды интеллект қамтамасыз ете алмайды.

7.3 Авторлар ұсынылған барлық материалдардың журналдың ғылыми стандарттары мен этикалық қағидаларына сәйкес келуіне жауап береді. Егер генеративті AI мәтінді дайындауда, деректерді талдауда, шолу жасауда, суреттер, кестелер немесе басқа зерттеу элементтерін жасауда қолданылса, бұл қолжазбада тікелей көрсетілуі керек. «Әдістер» бөлімінде мынаны көрсету керек: құралдың толық атауы, оның нұсқасы, қолдану тәсілі және пайдалану мақсаты.

7.4 Мәтінді техникалық редакциялау үшін AI қолдану (грамматиканы, емлені, стилистиканы және пішімдеуді түзету) бөлек ашуды қажет етпейді.

7.5 Авторлар барлық материалдардың, соның ішінде AI көмегімен жасалған немесе өңделген фрагменттердің дәлдігі мен сенімділігіне толық жауап береді. Олар

плагиаттың болмауына, деректердің бұрмалануына және академиялық этиканы басқа да бұзушылықтарға кепілдік беруге міндетті.

7.6 Рецензенттер қолжазбаның мәтінін, оның суреттерін немесе деректерін құпиялылықты, зияткерлік меншік пен авторлық құқықты қорғауды сақтау үшін генеративті AI жүйелеріне жүктеуге құқылы емес. AI-ді тек өзінің рецензенттік түсініктемесінің сапасын жақсарту үшін пайдалануға рұқсат етіледі (мысалы, тіл мен стильді түзету), рецензент өз қорытындысының дәлдігі, дұрыстығы және құпиялылығы үшін толық жауап береді.

7.7 Редакторлар қолжазбаларды талдау, бағалау немесе қорытындылау үшін генеративті AI жүйелерін пайдаланбауы керек. Авторлардың деректерінің құпиялылығы мен қорғалуы редакциялық-рецензенттік процестің барлық кезеңдерінде сақталуы тиіс.

8. Шолу саясаты

8.1 «Спорт ғылымындағы зерттеулер. Sport Science Research» журналында жарияланған мақалалар, жарияланатын мақаланың сапасын, нәтижелерді баяндаудың дұрыстығы мен дұрыстығын қамтамасыз ету мақсатында тиісті тақырып бойынша ғалымдар немесе мамандар ғылыми еңбектерді қос соқыр рецензиялау рәсімінен өтеді. Тағайындалған рецензенттердің ең аз саны-2.

8.2 Жариялау туралы шешімді ұсынылған материалдардың журнал талаптарына сәйкестігін, редакцияға келіп түскен материалдардың ғылыми маңыздылығы мен өзектілігін ескере отырып, рецензенттердің сараптамалық бағалары бар авторға және рецензенттерге сілтеме жасамай, қарызға алынған материалдың бар-жоғына мақаланы тексеру негізінде журнал редакциясы қабылдайды.

8.3 Рецензия мақала материалын білікті талдауды және оны объективті бағалауды қамтуы тиіс. Рецензенттер мақаланы жариялау мүмкіндігіне қатысты ұсыныс (оң немесе теріс) береді және/немесе мақаланы пысықтау бойынша ұсыныстар береді. Рецензенттердің оң қорытындысы болған жағдайда мақала жариялауға қабылданады.

8.4 Рецензенттер рецензияланатын мақаланың авторлары (бірлескен авторлары) бола алмайды.

8.5 Рецензия журнал редакциясы ұсынған нысан бойынша орындалады. Рецензияда мақала материалына білікті талдау, оны объективті, дәлелді бағалау және нақты негізделген ұсыныстар болуы керек. Рецензенттің ескертулері мен тілектері мақаланың ғылыми деңгейін арттыруға бағытталған объективті және қағидатты болуға тиіс. Рецензияның қорытынды бөлігінде мақала туралы тұтастай негізделген тұжырымдар және оны жариялаудың орындылығы немесе орындалмауы туралы нақты (біржақты) ұсыныс немесе авторға түзетулер енгізуге мүмкіндік беретін ескертулер болуы керек.

9. Қарыз алу және плагиат

9.1 «Спорт ғылымындағы зерттеулер. Sport Science Research» журналының редакциялық алқасы плагиатты тексерудің лицензияланған жүйелері арқылы материалды міндетті түрде тексереді. Ғылыми мақалалар мәтінінің өзіндік

ерекшелігі 80% және одан жоғары болуы тиіс. Көптеген қарыздар анықталған жағдайда, редакция COPE ережелеріне сәйкес әрекет етеді.

9.2 Мақалада плагиатты анықтау жариялаудан бас тартудың тікелей себебі болып табылады.

10. Мақалаларды кері қайтарып алу (тарту) және жарияланған жұмыстардағы елеулі қателіктерге жауап беру

10.1 Автор жариялау этикасының нормаларын бұзған, қате қарыздар, қайталанатын Жарияланымдар анықталған жағдайда, сондай-ақ басқа да бірқатар жағдайларда журналдың редакциясы мақаланы кері қайтарып алуға жүгінуі мүмкін. Жарияланымнан мәтінді қайтарып алу-жарияланған ақпаратты түзету және оқырмандарға жарияланымда сенуге болмайтын елеулі кемшіліктер немесе қате деректер бар екендігі туралы ескерту механизмі. Деректердің дұрыс еместігі адал адасудың немесе саналы бұзушылықтардың нәтижесі болуы мүмкін.

10.2 Мақаланы қайтарып алу үшін негіздер:

- жарияланымда заңсыз қарыз алуды (плагиат) анықтау;
- мақаланың бірнеше басылымдарда қайталануы;
- жұмыста жалған немесе жалған мәліметтерді анықтау (мысалы, эксперименттік деректерді бұрмалау);
- оның ғылыми құндылығына күмән келтіретін жұмыста елеулі қателіктерді (мысалы, нәтижелерді дұрыс түсіндірмеу) табу;
- авторлардың дұрыс емес құрамы (автор болуға лайықты адам жоқ; авторлық критерийлерге сәйкес келмейтін адамдар кіреді);
- мүдделер қақтығысы (және жарияланым этикасының басқа да бұзушылықтары) жасырылған.

10.3 Журналдың редакциясы міндетті түрде авторды (ұжымдық авторлық жағдайында жетекші авторды) мақаланың қайтарып алынғаны туралы хабардар етеді және оның себептерін негіздейді.

10.4 Автор жарияланымда елеулі қателерді немесе дәлсіздіктерді анықтаған жағдайда, автор бұл туралы редакторға хабарлауы және жарияланымды тезірек алу немесе қателерді түзету мақсатында редактормен өзара әрекеттесуі керек. Егер редактор үшінші тараптан жарияланымда елеулі қателер бар екендігі туралы ақпарат алса, автор жұмысты алып қоюға немесе қателерді мүмкіндігінше қысқа мерзімде түзетуге міндетті.

10.5 Жарияланымда ұсынылған тұжырымдардың немесе тұжырымдардың қате екендігінің дәлелді дәлелдерін анықтаған редактор өзгерістер енгізу, жарияланымды алып қою, алаңдаушылық білдіру және басқа да тиісті мәлімдемелер туралы тезірек хабарлау мақсатында шаралар қабылдауы керек.

11. Редакциялық процестің кезеңдері

11.1 «Спорттық ғылымдағы зерттеулер. Sport Science Research» ғылыми журналында материалдарды жариялау. open Journal System - ғылыми мақалаларды онлайн беру және рецензиялау жүйесін пайдалана отырып жүзеге асырылады. Тіркеу немесе авторизация журналдың веб-сайтындағы «материалды жіберу» бөлімінде қол жетімді.

11.2 Мақаланың редакцияға түсуінен бастап жарияланымға дейін редакциялық процестің бірнеше кезеңдері өтеді:

Алдын ала тексеруді журналдың бас редакторы және шығарушы редакторы жүзеге асырады. Бұл кезеңде мақала дұрыс емес қарыз алуларға және журналдың ресми және техникалық талаптарына сәйкестігіне тексеріледі. Алдын ала тексеру нәтижелері бойынша мақала рецензиялауға жіберіледі немесе авторға ескертулер жіберіледі.

Шолу. Мақаланы журналдың редакциялық кеңесінің мүшелері және тартылған сыртқы рецензенттер қарайды. Мақала бас редактордың және (немесе) шығарушы редактордың (олар болған жағдайда) ескертулері бойынша түзетулер енгізгеннен кейін ғана рецензиялауға жіберіледі.

11.3 Рецензенттің ескертулері мен ұсынымдарына сәйкес мақаланы пысықтау қажет болған жағдайда авторлардың жеке кабинетіне рецензия (рецензент туралы ақпаратты көрсетпей) жіберіледі.

11.4 Толықтырулар мен өзгерістер енгізілгеннен кейін мақаланы автор қайта тексеруге жібереді, ал редакция пысықталған мақаланы рецензиялаудың қайта раундына жібереді. Рецензиялау процесі аяқталғаннан кейін редакция оның нәтижесін авторға хабарлайды.

11.5 Бір нөмірде жариялауға автордың немесе тең авторлардың бірдей ұжымының екі ғана мақаласы қабылданады.

а. «Спорт ғылымындағы зерттеулер. Sport Science Research», келіп түскен сәтте басқа журналдарда қаралуға тиіс емес. Басқа дереккөздерде бұрын жарияланған мақалалар жариялауға қабылданбайды.

б. Авторлар редакцияның шешімдеріне шағымдануға құқылы. Апелляциялар редакторға электрондық пошта арқылы жіберілуі керек, онда егжей-тегжейлі түсініктеме және сұраныстың негіздемесі туралы қысқаша дәлелдер бар.